

15-16_Hét 03.08-03.19. Magyar 9.A

FELADAT:

Oldd meg az alábbi helyesírási gyakorlatokat! Nézz utána, jól dolgoztál-e, ezen a linken: <https://helyesiras.mta.hu/helyesiras/default/suggest>

1. Feladatlap. Mikor *kép(en)*, mikor *képp(en)*? Pótold a szavak hiányzó p és pp

hangzóit!

ké.....,	ekké.....,	fényké.....,	bármiké.....,
városké.....,	voltaké.....en,	ké.....e,	semmiké.....,
máské.....,	helyzetké.....,	bármiké.....en,	szükségké.....en,
ké.....en,	máské.....en,	helyzetké.....en,	szükségké.....

2. Feladatlap

-ul vagy -ül vagy -dul vagy -dül

híg

hígul

peng

szűk

mély

forog

szürke

morog

mozog

3. Feladatlap. Húzd alá a 6 helytelenül írt szót! Írd le helyesen mind a hatot, majd alkoss velük egy-egy mondatot!

költség, halljuk, roskenyér, tanítja, vasdarab, éjjenek, fatypont, zöldelljenek, talpal, édesanyja, fejdzsd le róla, község, lehunyja, lengyár, aggyuk, találjátok, bannyák

Helyesen:

Mondatok:

4. Feladatlap. Húzd alá a helyesen írt szóalakokat! Foglald mondatba a helyes szavakat!

alul / alúl; belül / belúl; mögül / mögúl; túl / tul; rosszul / rosszúl

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

FELADAT:

Olvasd el az alábbi ismeretterjesztő írást a sajtó történetéről, majd válaszolj a kérdésekre!

Talán a legősibb hírközlési források a hajdani asszír uralkodók által emeltetett oszlopok. Ezekre többnyire egy-egy uralkodó hadjáratait vagy kiemelkedőbb tetteit vésték fel, egy pillanattig sem leplezve, hogy az utókor számára próbálják tolmácsolni gazdájuk dicsőségét. Volt olyan példány, melyet elkészülte után be is falaztak, hogy majd az őket követő korok emberei ráleljenek. Ilyen volt például Szín-ahhé-eriba király (bibliai nevén Szennahérib) több oszlopa is. Ezek közül egy Ninive felépítéséről ad hírt, jellemző asszíros túlzással valamennyi isten otthonaként, a világ közepeként emlékezve meg a városról. Természetesen az asszír uralkodók a csatatéren is egyaránt szerencsések voltak, hiszen az oszlopok tanúsága szerint csatát sosem vesztek. Az ókor során először rendszeres kiadványokkal a Római Birodalomban találkozhatunk. A legelső ilyen az i. e. 58-ban Julius Caesar által alapított Acta Diurna volt, amely lényegében a hatalom álláspontjának megismertetésére szolgált, illetve olyan köz- érdekű információk terjesztésére, mint például senatusi döntések, gladiátorjátékok, kivégzések, ünnepek, lakomák. Az előbbieken túl az Acta Diurna tájékoztatót a komolyabb út- közutakról, politikai nagygyűlésekről is. Terjesztésének módja nem sokat változott fennállásának majd 300 éve során. Lelkes, vállalkozó kedvű polgárok kézzel sokszorosították, majd széthordták a birodalom minden szegletébe. Sajnos egyetlen példánya sem maradt fenn. A könyvnyomtatás feltalálása előtt csakis a legszűkebb elit élvezhette az információcsere privilégiumát. Az úgynevezett kéziratos újságlevelek a XIII. századi Angliában születtek meg, és elsődleges céljuk az volt, hogy a vidéken élő nemesség tehetősebb részét felvilágosítsák a londoni eseményekről. Ne feledjük el, hogy ebben a korban viszonylag ritkaságszámba ment az, ha egy földbirtokos elhagyta a birtokát. Hacsak nem volt háború, koronázás vagy hasonlóan rendkívüli esemény, akkor az is megtörténhetett, hogy egy nemes úr anélkül élte le egy életét, hogy valaha is kitette volna a lábát szűkebb pátriájából. Gutenberg forradalmát követően értelemszerűen lehetőség nyílt szélesebb tömegek számára elérhetővé tenni a hírközlést, amelynek első formája a nyomtatott újságlevél volt. Ezek rendszerint egy-egy eseményről (pl. csata történt, lovagi torna lesz) adtak hírt, nem ritkán verses formában. Magyarországon 1634-ben jelent meg a „Rövid, de igen bizonyos relatio” címen az első magyar nyelvű újságlevél, mely a császári hadvezér von Wallenstein herceg árulásáról és haláláról számolt be. Az első hírlapnak nevezhető

kezdeményezés Velencében született meg a XVI. század közepén. A Notizie scritte ára egy helyi pénz, vagyis „gazetta” volt, mely később szerte a világon az újság szinonimájává vált.
(forrás: pecsibolcsesz.hu/magazin)

a) Mit jegyeztek fel az ősi asszír oszlopokra?

.....

b) Hogyan nevezi az egyik ilyen oszlop Ninive városát?

.....

c) Ki alapította az első rendszeresen megjelenő újságot?

.....

d) Milyen témákról írtak benne? Nevezzen meg hármat!

.....

e) A 13. századi arisztokráciák leginkább mikor hagyták el kastélyaikat?

.....

f) Kinek köszönhető, hogy az újságok idővel szinte mindenkihez eljutottak?

.....

g) Milyen eseményről szólt az első magyar nyelvű újság?

.....

h) Mit jelentett régen a gazetta szó?

.....